

Sekvenca diskontinuiteta

Marko Savković, Beogradski centar za bezbednosnu politiku

Ključne reči: srbija, pridruživanje, nato, politika, odbrana, kosovo, članstvo, vojska
Citiranje: Marko Savković. 2010. *Sekvenca diskontinuiteta*. [e-book] Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku.

Javnim diskursom o eventualnom pristupanju Srbije NATO dominira tema Kosova. U ovom kratkom komentaru Kosovom se nećemo baviti. Ali se ne slažemo sa ocenom potpisnika „Deklaracije za referendum“ da jednostrano proglašena nezavisnost predstavlja politički projekat NATO.

Živopisnost metafore nalaže da drugi ešalon argumenata nazovemo kafanskim. Autoru ovih redova najdraži je onaj gde se perspektiva ulaska u jedan savez upoređuje sa diplomatom koji sedi u hodniku, ispred zatvorenih vrata i nervozno iščekuje ishod pregovora. Sledi argument: ako su vas, sa uvažavanjem, kao sebi jednakog pozvali da uđete unutra i izložite svoj stav sigurno nećete dvaput razmišljati. Istina je, doduše, da, u našem slučaju poziv nije ni stigao. Isto je tako istina da se i mi nismo nametali. Sa jakim razlozima.

Ugledni predstavnici naše zajednice koji govore kako je neutralnost – shvaćena ne u smislu opredeljenosti da se ostane po strani od sukoba, već (trajnog) svrstavanja uz vojne saveze – u istorijskom kodu srpskog naroda nisu u pravu. Naprotiv. Srbija je itekako birala strane u svojoj istoriji. Taj izbor bio je vođen nepokolebljivom voljom njenih političkih predstavnika kakvo god društveno uređenje da su oni zamišljali. U društvu koje teži da svojim građanima omogući pristup blagodetima savremene civilizacije, javiće se u jednom trenutku u budućnosti, bližem ili daljem, obaveza da se odgovori i na pretnje onih koji u demokratizaciji, ukidanju granica, predrasuda i veštački stvorenih podela među ljudima vide samo loše. Pretnja budućnosti oličena je u slepoj mržnji koja proističe iz neznanja, odnosno odsustva želje da se spozna više. To je pretnja jednoumlja, drugačije saopštena. Ako verujemo u dobru volju ove političke elite i njenu želju da se ove pretnje otklone sa političkog neba Srbije, njena je obaveza da izabere stranu i preuzme odgovornost. Insistiranje na vojnoj neutralnosti nije preuzimanje odgovornosti, već solistička tačka koja u ovom trenutku lako pronalazi publiku. Reći da je referendum naša obaveza, pretpostavka ulaska u članstvo znači prebacivanje odgovornosti sa onih koji mogu na one koji ne smeju jer ne znaju.

Istorija Srbije sekvenca je diskontinuiteta. Trenutke začuđujuće odvažnosti sledili su trenuci potpunog klonuća i odsustva duha. Argument prijateljstva? Nismo li naučili lekciju da u međunarodnim odnosima vladaju interesi. Članstvo u savezu ne znači odricanje od prijatelja koji su svoje prijateljstvo dokazali i kojima je ono uzvraceno, već je pokazatelj da smo sazreli kao društvo, da smo uvideli da možemo više. Da smo spremni za globalnu utakmicu.

Nekada je dalekovida baš ona odluka koja ide protiv javnog mnjenja. U demokratiji javno mnjenje jeste to koje se osluškuje, ali nije na njemu da upravlja. Naše insistiranje na događajima iz 1999. jeste ispravno zato što smo stradali, ali i pogrešno zato što je režim koji nas je poveo putem stradanja u

velikoj meri odgovoran za zlo koje nas je tada zadesilo. Pitanje koje će se odlučiti u godini pred nama zapravo glasi, želi li Srbija da brani svoju blisku prošlost ili je kadra da se bori za svoju budućnost.

(Tekst objavljen u „Politici“, rubrika „Šta da se radi“)

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

Gundulićev venac 48, 11000 Beograd

Tel: 011 | 3287 226; 011 | 3287 334

Email: office@bezbednost.org

Web: www.bezbednost.org